

Alþingi – nefndasvið
Hildur Edwald
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

Reykjavík, 18. febrúar 2022
Tilvísun: 2022020041/15.3.4

Efni: Umsögn um frumvarp til breytinga á fjarskiptalögum (farsímasamband á þjóðvegum)

Fjaraskiptastofu (FST) hefur gefist kostur á því að gera athugasemdir við frumvarp til breytinga á lögum um fjarskipti nr. 81/2003 (farsímasamband á þjóðvegum), sbr. þingskjal 43 – 43. mál, sem lagt er fyrir 152. löggjafarþingsins.

Slitlaust og gott farnetssamband á stofnvegum er stórt og brýnt hagsmunamál. Fyrst og fremst er um að ræða mikilvægt öryggismál um að fyrir hendi sé traust farsímasamband í tilviki umferðarslysa og annarra neyðartilvika sem upp geta komið á vegum landsins. En tryggt og gott farnetssamband er enn fremur mikilvæg forsenda fyrir ýmiss konar þjónustu sem almenningur reiðir sig á með aukinni snjallvæðingu nettengdra tækja.

Samkvæmt frumvarpinu er ætlunin að fella óslitið farsímasamband undir alþjónustu í fjarskiptum og færa Fjaraskiptastofu heimild til að leggja kvaðir á fjarskiptafyrirtæki um að koma upp og reka fjarskiptavirki í því skyni að tryggja farsímasamband á þjóðvegum.

Að áliti FST er breyting á lagaumhverfi alþjónustu ekki rétta leiðin til að ná því markmiði sem stefnt er að með frumvarpinu. Almennt hefur réttur til alþjónustu verið bundin við lögheimili og vinnustaði með heilsárs starfsemi. Þar fyrir utan er ekki hægt að leggja á alþjónustukvaðir á fjarskiptafyrirtæki nema með því að útnefna fjarskiptafyrirtæki (eitt eða fleiri) sem alþjónustuveitanda, en telja verður það óskilvirka leið í þessu samhengi. Við slíka lagabreytingu kynni auk þess að stofnast skylda á stjórnvöld að bæta fjarskiptafélagi (einu eða fleirum) kostnað af alþjónustukvöðinni. Gæti slíkur kostnaður numið hundruðum milljóna króna.

Samkvæmt gildandi fjarskiptalögum er til staðar heimild fyrir FST til að mæla fyrir um útbreiðslukröfur farnetsþjónustu, þ.m.t. landfræðilega útbreiðslu utan byggðar, t.d. á vegum. Fjaraskiptastofa hefur upplýst þingnefndina um að gildistími allflestra tíðniheimilda fyrir farnetsþjónustu sé nú að renna sitt skeið, sbr. meðfylgjandi bréf til ráðuneytisins, dags. 18. janúar 2021, sem þingnefndin fékk afrit af. FST hefur nú samræmt lok gildistíma þessara tíðniheimilda til 31. mars 2023. Fyrir þann tíma og í tilefni af fyrirhugaðri endurnýjun á gildistíma á flestum tíðniheimildum hefur FST í hyggju að endurskoða skilmála tíðniheimildanna og m.a. mæla fyrir um slitlausa farnetsþjónustu á öllu stofnvegakerfinu. Fjaraskiptastofa hefur nú þegar fengið verkfræðistofu til kostnaðarmeta slíkar uppbyggingarkröfur, sbr. meðfylgjandi skýrsla frá Mannvit ehf. frá nóvember 2021. Litið er á slíkar uppbyggingarskuldbindingar sem endurgjald fyrir aðgang fjarskiptafyrirtækja að tíðniauðlindinni til tiltekins tíma.

Það er þó einn þrándur í götu þess að hægt sé að hrinda framangreindu verkefni til framkvæmda, en það er samþykkt nýrra fjarskiptalaga Frumvarp þess efnis hefur ekki fengið afgreiðslu á síðustu löggjafarþingum.

Slitlaust farnets samband á öllu stofnvegakerfinu er í eðli sínu verkefni sem kallar á samstarf og samvinnu allra farnetsrekenda. Þetta á bæði við um umfang verkefnisins og kostnað þess, svo og varðandi tæknilega högun farnetskerfisins, þ.e. að aðgengi að farnetssambandi standi öllum notendum til boða óháð því hvaða þjónustuveitanda þeir eiga í viðskiptum við, en slíkt væri gert með skuldbindingum um *samnýtingu* og *gagnkvæmt reiki* milli fjarskiptafyrirtækjanna. Fjarskiptastofa hefur ekki heimild, samkvæmt gildandi fjarskiptalögum, til að leggja slíkar kvaðir á fjarskiptafyrirtæki við útgáfu tíðniheimilda. Það mun hins vegar breytast með tilkomu nýrra fjarskiptalaga, en sú Evróputilskipun sem ætlunin er að innleiða með frumvarpinu gerir ráð fyrir slíkri heimild fjarskiptaeftirlitsstjórnvalda.

Að mati FST myndi samþykkt þess frumvarps sem umsögn þessi fjallar um engu bæta við þau uppbyggingaráform sem þegar eru til staðar varðandi farnetssamband á stofnvegum, stytta tímalínu slíkrar uppbyggingar eða ryðja úr vegi þeim hindrunum sem stendur henni fyrir þrifum. Öllu máli skiptir að ný fjarskiptalög verði tekin til afgreiðslu og samþykktar á Alþingi sem fyrst.

Virðingarfyllt,
f.h. Fjarskiptastofu

Björn Geirsson

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið
Sigurður Ingi Jóhannsson, ráðherra
Sölvhólsgötu 7
101 Reykjavík

Reykjavík, 18. janúar 2021

Málsnúmer: 2021010070
Málalykill: 15.3.4

Málefni: Nýtt regluverk í fjarskiptum

Fyrir Alþingi liggur frumvarp til nýrra fjarskiptalaga, sbr. þingskjal nr. 210 – 209. mál. Um er að ræða heildarendurskoðun á gildandi fjarskiptalögum og innleiðingu á nýju evrópsku fjarskiptaregluverki, sbr. tilskipun Evrópuþingsins og Ráðsins nr. 2018/1972/EB. Frumvarpið er endurflutt frá fyrra löggjafarþingi.

Öflug fjarskipti er drifkraftur í nútíma tæknivæddu samfélagi og er forsenda fyrir ýmiskonar atvinnustarfsemi og nýsköpun. Með aukinni tækniþróun á síðustu árum hafa fjarskipti orðið nauðsynlegur þáttur í fleiri geirum samfélagsins, s.s. í heilbrigðisþjónustu, samgöngum o.fl. Það er fyrirséð að fjarskipti verði undirstaðan í því sem hefur verið nefnt fjórða iðnbyltingin, þar sem nettengdir hlutir og gervigreind slíks búnaðar verður uppistaðan í atvinnulífi og í raun virkni alls samfélagsins.

Ný tækni og atvinnuhættir, sem hún skapar, er til þess fallin að auka framleiðni og stuðla að bættri umhverfisvernd. Því er það almennt kappsmál hjá ríkjum heims að vera leiðandi í innleiðingu þessarar tækni. Til þess þarf ný og öflug háhraðanet.

Því er það eitt af meginmarkmiðum í frumvarpi að nýjum fjarskiptalögum að stuðla að uppbyggingu háhraðaneta, hvort heldur sem það eru ljósleiðarar í fastanetinu eða afkastamikil þráðlaus fjarskiptanet eins og 5G net. Þannig hefur frumvarpið að geyma ýmiss ákvæði sem annað hvort fela í sér tilteknar ívilnanir gagnvart markaðsaðilum til hagkvæmari uppbyggingar á fjarskiptainnvíðum eða úrræði til handa Póst- og fjarskiptastofnun að leggja kvaðir á markaðsaðila til að ná sömu markmiðum. Evrópsk fjarskiptalög gera ráð fyrir að fjarskiptaefirlitstjórnvöld vinni að því með markvissum hætti að skilgreina landsvæði sem búa við markaðsbrest varðandi aðgang að háhraða fjarskiptaþjónustu og geri ráðstafanir til þess að hægt sé að bæta úr því.

Á árunum 2022 og 2023 renna út tíðniheimildir fyrir stóran hluta farneta landsins. Ráðgert er að undirbúningur undir endurúthlutun tíðnanna fari fram á árinu 2021 og ljúki í árslok. Í hinu nýja regluverki er að finna mikilvæg ný ákvæði er varða skilyrði tíðniheimilda sem PFS telur nauðsynlegt að geta stuðst við þegar kemur að ráðstöfun tíðniheimildanna. Því skiptir máli að hin nýju lög taki gildi sem fyrst þannig að styðjast megi við hin nýju ákvæði.

Þetta nýja lagaumhverfi í fjarskiptum skiptir því sköpum við að byggja upp innviði atvinnulífsins og öruggar samskiptaleiðir sem ætlast er til að allir landsmenn hafi aðgang að. Því er afar brýnt að koma þessum úrræðum til framkvæmda sem allra fyrst.

Nú liggur fyrir að umrædd Evróputilskipun hefur ekki ennþá verið tekin upp í EES-samninginn. PFS hvetur þó eindregið til þess að það verði ekki til þess að hamla lögfestingu frumvarpsins á yfirstandandi löggjafarþingi. Til að koma til móts við tafir á innleiðingunni í EES-samninginn mætti setja gildistöku laganna t.d. 1. september 2021, en þá standa vonir til þess að téð Evróputilskipun hafi verið tekin upp í EES-samninginn.

Virðingarfyllst,

Hrafnkell V. Gíslason

Hrafnkell V. Gíslason

Afrit sent til umhverfis- og samgöngunefndar Alþingis